

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

13.07.2016 року
м. Одеса

Колегія суддів судової палати з розгляду цивільних справ апеляційного суду Одеської області у складі:

головуючого-судді Ісаєвої Н.В.,

суддів: Комлевої Н.В., Кононенко Н.А.,

при секретарі - Лісник Н.П.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за апеляційною скаргою ОСОБА_2 в інтересах ОСОБА_3 на рішення Овідіопольського районного суду Одеської області від 23 березня 2016 року у цивільній справі за позовом ОСОБА_3 до ОСОБА_4 про стягнення боргу та моральної шкоди,-

ВСТАНОВИЛА:

24 листопада 2015 року, ОСОБА_3 звернувся до суду з позовом, в якому просив суд стягнути з відповідача на свою користь загальну суму боргу і 3% річних у розмірі 513184 грн., а також суму моральної шкоди у розмірі 5000 грн. та судові витрати по справі, посилаючись на неповернення відповідачем суми грошової позики, яку відповідач, запозичив у позивача 21.11.2012 р. згідно його письмової розписки на суму 20000 дол. США .

В судовому засіданні позивач та його представник повністю підтримали позов та просили його задовольнити.

Відповідач та його представник в судовому засіданні позов не визнали, посилаючись на його необґрунтованість і безпідставність, пояснивши суду, що ніколи не позичав у позивача грошових коштів і ніколи не надав позивачу ніяких боргових розписок, а розписка, на яку позивач посилається як на підставу своїх вимог, стосувалася інших правовідносин з приводу придбання ним будівельних матеріалів з іншою людиною, якій він надав вказану власноруч написану розписку від 21.11.2012 р., і яка була йому повернута, а в подальшому була викрадена зі столу в робочому кабінеті, куди мав доступ позивач, який неодноразово приходив до нього а кабінет.

Рішенням суду у задоволенні позову відмовлено.

На дане рішення позивач приніс апеляційну скаргу, в якій просить рішення суду скасувати постановити нове, яким задовольнити позовні вимоги в повному обсязі, посилаючись на те, що судом порушено норми матеріального та процесуального права.

В судове засідання відповідач не з'явився, про час та про місце розгляду справи в апеляційному порядку повідомлявся належним чином, про що свідчить розписка про одержання судової повістки .

За змістом ст. 11 ЦПК України, особа, яка бере участь у справі, розпоряджається своїми процесуальними правами на власний розсуд.

У відповідності до ст. 305 ч. 2 ЦПК України неявка сторін, належним чином повідомлених про час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи.

Заслухавши доповідь судді, вивчивши матеріали справи, доводи апеляційної скарги, колегія суддів дійшла висновку про часткове задоволення апеляційної скарги та скасування рішення з ухваленням нового з наступних підстав.

Частиною 3 ст. 303 ЦПК України передбачено, що апеляційний суд не обмежений доводами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права, яке є обов'язковою підставою для скасування рішення.

Відповідно до вимог ч.3,4 ст. 309 ЦПК України, підставами для скасування рішення суду першої інстанції і ухвалення нового рішення або зміни рішення є невідповідність висновків суду обставинам справи, а також порушення або неправильне застосування норм матеріального або процесуального права.

Відповідно до вимог ст. 213 ЦПК України рішення суду повинно бути законним і обґрунтованим. Законним є рішення, яким суд, виконавши всі вимоги цивільного судочинства, вирішив справу згідно з законом.

Обґрунтованим є рішення, ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин , на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених такими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Між тим, постановляючи рішення, суд першої інстанції цих вимог закону не врахував, у зв'язку з чим висновки суду не відповідають обставинам справи та вимогам матеріального права.

Відповідно до ст.60 Цивільного процесуального кодексу України кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Відмовляючи у задоволенні позову суд послався на те, що пред*явлена розписка не є допустимим доказом.

З такими висновком суду першої інстанції колегія суддів не погоджується, виходячи з наступного.

Кожна особа має право на захист свого цивільного права лише в разі його порушення, невизнання або оспорування (ч. 1 ст. 15, ч. 1 ст. 3 ЦПК України).

Відповідно до ст. 4 ЦПК України, здійснюючи правосуддя, суд захищає права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб, державні та суспільні інтереси, у спосіб, визначений законами України.

Згідно із ст.ст. 10,11 ЦПК України - цивільне судочинство здійснюється на засадах змагальності сторін, які як і інші особи, які беруть участь у справі, мають рівні права щодо подання доказів, їх дослідження та доведення перед судом їх переконливості. Кожна сторона - повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом. Суд сприяє всебічному і повному з'ясуванню обставин справи та розглядає цивільні справи не інакше як за зверненням фізичних чи юридичних осіб, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених ними вимог і на підставі доказів сторін та інших осіб, які беруть участь у справі. Особа, яка бере участь у справі - розпоряджається своїми правами щодо предмету спору на власний розсуд.

Відповідно до ч. 1 ст. 57 ЦПК України, доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення вирішення справи.

Частина 1 статті 60 ЦПК України вказує, що кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, крім випадків, встановлених статтею 61 цього Кодексу.

Частинами 3,4 статті 212 ЦПК України передбачено, що суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Результати оцінки доказів суд відображає в рішенні, в якому наводить мотиви їх прийняття чи відмови у прийнятті.

Частиною першою, статті 1049 ЦК України встановлено, що за договором позики на позичальникові лежить зобов'язання повернути суму позики у строк та в порядку, що передбачені договором.

Предметом договору позики у справі - є іноземна валюта.

Відповідно до ст. 1046 ЦК України за договором позики одна сторона (позикодавець) передає у власність другій стороні (позичальникові) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості.

Договір позики є укладеним з моменту передання грошей або інших речей, визначених родовими ознаками.

Згідно зі ст. 1047 ЦК України договір позики укладається у письмовій формі, якщо його сума не менше як у десять разів перевищує встановлений законом розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, а у випадках, коли позикодавцем є юридична особа, - незалежно від суми.

На підтвердження укладення договору позики та його умов може бути представлена розписка позичальника або інший документ, який посвідчує передання йому визначеної грошової суми або визначеної кількості речей.

Отже, при розгляді справ, пов'язаних з такими правовідносинами, суду необхідно враховувати те, що виходячи зі змісту ст. 1047 ЦК України розписка має містити відомості про передачу позичальнику визначеної грошової суми. Тобто такий договір є реальним.

Підтверджено позивачем, що дійсно 21.11.2012 р. він особисто склав таку розписку.

Особу, яка має боргову розписку, в якій немає даних про позикодавця, можна вважати позикодавцем при відсутності належних і допустимих доказів відповідно до ст.ст. 57, 60 ЦПК

України, що спростовують зміст боргового документу, або є докази неправомірного заволодіння такою розпискою особою, яка нею володіє (рішення правоохоронних органів тощо). Однак, відповідач на надав доказів неправомірності володіння розпискою позивачем, тому останній є володільцем зобов'язання.

Виходячи з наведеного, судова колегія приходить до висновку про часткове задоволення позову та погоджується з розрахунком позивача (а.с.11) стосовно загальної суми боргу з урахуванням 3% річних, що складає 22400 дол.США, а за курсом Нацбанку на 13.11.2015 року долар дорівнює 22, 91 грн., що в сумі складає 513 184 грн. Що стосується моральної шкоди, то судова колегія не погоджується з позовом в цій частині, тому як питання відшкодування моральної шкоди не було предметом договору.

Справа колегією суддів розглянута відповідно до вимог ст. 11 ЦПК України, тобто в межах заявлених вимог та на підставі наданих сторонами доказів, які знаходяться в матеріалах справи, належність та допустимість яких перевірена колегією суддів та їм надана оцінка в рішенні суду.

Таким чином, колегія суддів вважає, що на підставі п.п. 3, 4 ч. 1 ст. 309 ЦПК України рішення суду підлягає скасуванню з ухваленням нового рішення про часткове задоволення позову.

Керуючись ст.. 303, п. 2, ч.1,307, 319, 324 ЦПК України, колегія суддів

вирішила:

Апеляційну скаргу ОСОБА_2 в інтересах ОСОБА_3 задовольнити частково.

Рішення Овіопольського районного суду Одеської області від 23 березня 2016 року скасувати.

Стягнути з ОСОБА_4 на користь ОСОБА_3 513184 грн. боргу та повернення судового збору 10776 грн.

В стягненні моральної шкоди відмовити.

Рішення набирає законної сили з моменту проголошення та може бути оскаржено до суду касаційної інстанції протягом двадцяти днів.

Головуючий - суддя

Н.В.Ісаєва

Судді :

Н.А.Кононенко

О.С.Комлева